

Věstník MZd ČR, částka 12/2019

KVALIFIKAČNÍ STANDARD PŘÍPRAVY NA VÝKON ZDRAVOTNICKÉHO POVOLÁNÍ DENTÁLNÍ HYGIENISTKA

Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy vydává v návaznosti na ustanovení §17 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 96/2004 Sb.) a ustanovení §16 vyhlášky č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání, ve znění pozdějších předpisů, kvalifikační standard přípravy na výkon zdravotnického povolání dentální hygienistka

- a) v nejméně tříletém akreditovaném zdravotnickém bakalářském studijním programu
- b) v nejméně tříletém studiu v oboru diplomovaná dentální hygienistka na vyšší odborné škole,

v němž se specifikují podrobněji minimální požadavky na výše uvedený studijní nebo vzdělávací program. Cílem je, aby absolventi daného programu byli odpovídajícím způsobem připraveni k výkonu zdravotnického povolání dentální hygienistka.

Ministerstvo zdravotnictví společně s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy doporučuje vysokým školám¹⁾ a vyšším odborným školám²⁾ pro získání souhlasu Ministerstva zdravotnictví podle zákona o vysokých školách¹⁾ nebo školského zákona²⁾, se tímto metodickým doporučením při přípravě studijního nebo vzdělávacího programu řídit.

Název studijního programu/oboru vzdělávání:

Dentální hygiena, bakalářský studijní program

Diplomovaná dentální hygienistka, vzdělávací program pro Vyšší odborné školy zdravotnické

Standardní doba studia/vzdělávání: nejméně 3 roky, z toho praktické vyučování činí nejméně 1500 hodin³⁾. Za praktické vyučování se s odkazem na ustanovení §16 odst. 3 písm. b) vyhlášky č. 39/2005 Sb.³⁾ pro účely tohoto kvalifikačního standardu považuje nejenom ta část výuky, která probíhá ve zdravotnickém zařízení (případně ve vlastním sociálním prostředí pacienta) a v zařízeních sociálních služeb poskytujících zdravotní péči, ale i výuka na pracovištích škol nebo školských zařízeních určených pro praktické vyučování, pokud odpovídá náplni příslušného oboru.

Forma studia/forma vzdělávání⁴⁾:

- v bakalářském studijním programu: prezenční, kombinovaná
- ve vzdělávacím programu pro vyšší odborné školy zdravotnické: denní, kombinovaná

I. Cíle studijního/vzdělávacího programu

1. Cíle týkající se vzdělání a získání profesní kvalifikace k poskytování přímé péče.
2. Cíle směřující k získání znalosti právních předpisů v oblasti poskytování zdravotních služeb a zdravotní péče v České republice a se zaměřením např. na právo pacienta zvolit si poskytovatele zdravotních služeb oprávněného k poskytování zdravotních

služeb, které odpovídají jeho zdravotním potřebám, pokud právní předpisy nestanoví jinak.

3. Cíle vedoucí k získání profesní kvalifikace zdravotnického pracovníka opravňující k výkonu zdravotnického povolání⁵⁾.
4. Cíle vedoucí k dosažení vzdělání ve zdravotnickém oboru jako základní předpoklad k celoživotnímu profesnímu vzdělávání.

II. Cíle studia/vzdělávání

1. Cíle týkající se přímého výkonu povolání

- 1.1 Absolvent/ka je schopna osvojit si odborné vědomosti, dovednosti a postupy nezbytné pro zodpovědné vykonávání práce v ordinaci zubního lékaře na pracovišti dentální hygieny a v ordinaci dentální hygieny.
- 1.2 Absolvent/kaje schopna se v odborné komunikaci vyjadřovat přesně a terminologicky správně.
- 1.3 Absolvent/ka je schopna dodržovat standardy odborných pracovních postupů, požadavky na hygienu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci v ordinaci a protipožární předpisy.
- 1.4 Absolvent/ka je schopna vhodným způsobem komunikovat s pacienty s ohledem na jejich věk, typ osobnosti a zdravotní stav a dodržovat pravidla společenského chování.
- 1.5 Absolvent/ka dodržuje etické zásady a požadavky na ochranu informací a ochranu osobnosti.
- 1.6 Absolvent/ka je schopna zorganizovat si práci, pracovat samostatně i v týmu, pracuje svědomitě a dbá na kvalitu své práce, chová se hospodárně a ekologicky.
- 1.7 Absolvent/ka dodržuje základní pracovněprávní předpisy a požadavky na výkon pracovních činností dentální hygienistky.

2. Cíle týkající se rozvoje profese dentální hygienistky

- 2.1 Absolvent/kaje schopen/schopna na základě svých vědomostí, dovedností, sociální zralosti a přístupu k jednotlivcům, rodinám a komunitám přispívat k profesionalizaci oboru, zvyšování prestiže a postavení dentální hygienistky ve společnosti.
- 2.2 Absolvent/ka zná aktuální stav rozvoje oboru v ČR i v zahraničí a je schopen/schopna kriticky posoudit jednotlivé etapy historického, současného i předpokládaného vývoje včetně kompetencí dentální hygienistky při realizaci výkonů a činností.
- 2.3 Absolvent/kaje schopen/schopna se v oblasti dentální hygieny podílet na výzkumné činnosti, prezentovat její výsledky a aplikovat je do své práce.

3. Cíle týkající se principů péče o zdraví

- 3.1 Absolvent/ka se orientuje v právním řádu ČR, který upravuje poskytování zdravotních služeb a kompetence státní správy v oblasti poskytování zdravotních služeb.

3.2 Absolvent/ka chápe úlohu WHO ve světě a v Evropě. Respektuje právní předpisy a doporučení Evropské unie (EU) týkající se zdravotní a sociální politiky v členských zemích. Je seznámen/a s mezinárodními dokumenty týkajícími se dentální hygieny.

III. Profil absolventa studijního a vzdělávacího programu

Profesní kompetence dentálních hygienistek (jejich výstupní znalosti a dovednosti) jsou rozděleny na základní, specializované a vysoce specializované podle základních funkcí, které plní a vycházejí z platných právních předpisů ČR⁶.

1. Autonomní kompetence dentálních hygienistek

- 1.1 Motivuje a instruuje pacienty k pravidelné a systematické preventivní péči o ústní hygienu.
- 1.2 Stanovuje úroveň individuální hygieny, provádí nácvik postupů a technik ústní hygieny a kontroluje jejich účinnost.
- 1.3 Provádí zdravotně-výchovnou činnost zaměřenou na prevenci zubního kazu, parodontopatií, ortodontických anomálií a edukaci o racionální výživě.
- 1.4 Provádí ve spolupráci se zubním lékařem výzkum v oblasti zubního lékařství, zvláště pak v oblasti dentální hygieny.
- 1.5 Provádí vstupní a kontrolní vyšetření ústní dutiny včetně získání anamnézy, zhodnocení stavu parodontu a měkkých tkání, orientačního zhodnocení stavu chrupu a jeho kazivosti,
- 1.6 Provádí otisky chrupu.
- 1.7 Odstraňuje zubní plak a kámen z mezizubních a supragingiválních prostorů, leští povrch zubů profylaktickými materiály,
- 1.8 Odstraňuje subgingivální zubní kámen v rámci nechirurgické léčby.
- 1.9 Provádí ošetření citlivého dentinu a aplikaci profylaktických materiálů, jako jsou fluoridové roztoky.
- 1.10 Provádí odstraňování retenčních míst plaku a povrchové úpravy výplní.
- 1.11 Provádí odborné čištění zubů, bělení a obdobné estetické úpravy.
- 1.12 Stanoví individuální léčebný plán dentální hygieny a na jeho základě provádí konzervativní nechirurgickou terapii, a to iniciální, udržovací a podpůrnou antimikrobiální; individuální léčebný plán dentální hygieny lze stanovit pouze v mezích individuálního léčebného postupu stanoveného zubním lékařem.
- 1.13 Provádí neinvazivní aplikace antiseptických, adstringentních a antibakteriálních léčivých přípravků supragingiválně i do subgingiválních prostor.
- 1.14 Ohlazuje kořeny zubů.
- 1.15 Provádí uzavřenou kyretáž.

- 1.16 Odstraňuje pigmentace profylaktickými materiály i speciálními přístroji.
- 1.17 Zhotovuje studijní modely.
- 1.18 Informuje ošetřujícího zubního lékaře o výsledcích ošetřování pacientů a doporučuje kontrolní vyšetření zubním lékařem nejdéle po 6 měsících.

2. Kooperativní kompetence dentálních hygienistek

- 2.1 Respektuje role jednotlivých profesionálů při koordinaci a plnění odborných úkolů v multidisciplinárním týmu, zachovává a posiluje vzájemný partnerský vztah a podílí se na všech společných opatřeních v zájmu pacienta.
- 2.2 Provádí vyšetření a léčebná opatření, která indikuje lékař, zejména činnosti zubní instrumentářky, aplikaci povrchové anestézie pro povrchové znečistlivění dásní, výměnu gumového příslušenství u fixních ortodontických aparátů, provádí bělení zubů a obdobné estetické úpravy a doporučení ohledně individuálního domácího bělení zubů.
- 2.3 Zná a dodržuje hranice své odborné způsobilosti, a pokud je to nutné, žádá o spolupráci příslušné kompetentní odborníky.

3. Kompetence dentálních hygienistek ve výzkumu a vývoji

- 3.1 Kriticky reviduje svou každodenní praxi a při realizaci svých činností využívá výsledky výzkumu a praxe založené na důkazech.
- 3.2 Získává nové vědomosti tím, že se podílí na výzkumné práci v oblasti dentální hygieny a prezentuje její výsledky, přičemž využívá všech dostupných informačních zdrojů.
- 3.3 Podílí se systematicky a nepřetržitě na programech zajišťování kvality péče.
- 3.4 Usiluje o svůj odborný růst v rámci celoživotního vzdělávání.

4. Kompetence dentálních hygienistek v oblasti managementu.

- 4.1 Dovede posoudit, analyzovat rizika pro zdraví spadající do oblasti dentální hygieny a plánovat, provést a kontrolovat nezbytná opatření k zamezení působení těchto rizik.
- 4.2 Pracuje ve skupinách, kontroluje pracovní tým a kooperuje s jinými odborníky
- 4.3 Při výkonu odborných činností sleduje jejich efektivitu a nálady.
- 4.4 Metodicky vede, motivuje, vzdělává, kontroluje a hodnotí podřízené pracovníky.
- 4.5 Účastní se rozhodovacích procesů v oblasti zdravotní politiky a řízení, které se týkají dentální hygieny.

Všechny tyto kompetence jsou plněny v souladu s platnými právními předpisy, etickými principy a profesními standardy, které platí v ČR.

IV. Podmínky odborného vzdělávání

1. Vstupní podmínky

Podmínky k přijetí do studijního nebo vzdělávacího programu, které je uchazeč/ka povinen/a splnit:

- 1.1 Ke studiu může být přijat/a uchazeč/ka, který/á úspěšně ukončil/a střední vzdělání s maturitní zkouškou a splnil/a podmínky přijímacího řízení vysoké školy¹⁾ nebo vyšší odborné školy²⁾.
- 1.2 Jeho/její zdravotní stav splňuje zdravotní kritéria stanovená pro studium, které je v souladu s platnými právními předpisy⁷⁾.
- 1.3 Cizinci mohou studovat ve vzdělávacím/studijním programu po splnění požadavků, které na ně právní předpisy České republiky a mezinárodní smlouvy kladou.

2. Průběžné podmínky

Povinnosti, které musí student/ka splnit v průběhu studia/vzdělání, stanovuje:

- studijní program a studijní plán, které jsou v souladu se zkušebním a studijním řádem vysoké školy¹⁾,
- vzdělávací program, učební plán a školní řád vyšší odborné školy²⁾.

3. Výstupní podmínky, ukončování studia/vzdělávání⁸⁾

Způsob a podmínky kontroly studia/vzdělávání a ukončení studia/vzdělávání vymezují:

- studijní program, studijní plán, studijní a zkušební řád vysoké školy¹⁾,
- vzdělávací program, učební plán a školní řád vyšší odborné školy²⁾.

3.1 Podmínkou uzavření studia je dosažení cílů studijního/vzdělávacího programu, získání předepsaného počtu kreditů v předepsané skladbě (tj. předměty povinné, povinně volitelné a volitelné) a splnění předepsaných studijních povinností do doby dané maximální možnou délkou studia.

3.2 Vysokoškolské studium se řádně ukončuje státní závěrečnou zkouškou, která se zpravidla skládá z:

- obhajoby bakalářské práce
- zkoušky z odborných předmětů:

Parodontologie
Preventivní stomatologie

3.3 Vyšší odborné vzdělávání se ukončuje absolutoriem, které se skládá z:

- obhajoby absolventské práce
- zkoušky z cizího jazyka
- zkoušky z odborných předmětů:

Parodontologie

Preventivní stomatologie

Povinné základní předměty - kategorie A

Znalosti z oborů a věd tvořících základ pro poskytování zdravotní péče v dentální hygieně a zubní prevenci

Doporučený název předmětu:	Minimální počet hodin
Anatomie a fyziologie	80
Patologie	48
Chemie	80
Mikrobiologie a epidemiologie	80
Orální histologie	32
Fyziologie výživy	64
Farmakologie	56
Preventivní zubní lékařství	200

Povinné oborové předměty - kategorie A

Znalosti z dentální hygieny a klinických oborů

Doporučený název předmětu:	Minimální počet hodin
První pomoc	48
Všeobecné zubní lékařství	120
Parodontologie	150
Orální hygiena	160
Dermatologie	48
Základy vnitřního lékařství a pediatrie	96
Základy zubní protetiky	30
Zobrazovací metody a radiační ochrana	112
Provoz ordinace dentální hygienistky	64

Povinné základní předměty - kategorie A

Znalosti ze sociálních a dalších souvisejících oborů

Doporučený název předmětu	Minimální počet hodin
Etika ve zdravotnictví	12
Základy psychologie	30
Základy pedagogiky a edukace	60
Základy ekonomie	36
Základy managementu	12
Ochrana a podpora veřejného zdraví	24
Základy zdravotnického práva a legislativy	24
Informatika, statistika a metodologie vědeckého výzkumu	30
Komunikace	30

Odborná praxe

Doporučená pracoviště pro odbornou praxi:	Minimální počet hodin
Stomatologické ordinace a ordinace dentální hygieny	750

Povinně volitelné předměty - kategorie B

Povinně volitelné předměty vhodně rozšiřují soubor povinných předmětů, rozšiřují znalosti a dovednosti studentů v oboru, mohou být rovněž vybrány tak, aby umožnily zaměření školy na vybraný klinický obor.

Lze je stanovit podle nabídky jednotlivých fakult a vyšších odborných škol - hodinovou dotaci se doporučuje přednostně využít pro disciplíny dentální hygieny.

Volitelné předměty - kategorie C

Volitelné předměty vhodně doplňují nabídku povinných a povinně volitelných předmětů, doplňují znalosti a dovednosti studentů v oboru.

Lze je stanovit podle nabídky jednotlivých fakult a vyšších odborných škol - hodinovou dotaci se doporučuje přednostně využít pro disciplíny dentální hygieny.

Odborná praxe:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	Celkem
200 hodin	300 hodin	250 hodin	750 hodin

Délka jedné hodiny odborné praxe v podmínkách poskytovatele zdravotních služeb je 60 min.

Předměty standardu oboru dentální hygienistka jsou v souladu s požadavky vyhlášky [č. 39/2005 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.

Doporučuje se, aby předměty byly sestaveny do tematicky uspořádaných celků (modulů). Jeden předmět může být součástí více modulů při dodržení základních metodologických principů výuky.

Povinné základní předměty - kategorie A

Znalosti z oborů a věd tvořících základ pro poskytování zdravotní péče a dentální hygieny a zubní prevenci.

Všechny níže uvedené anotace předmětů jsou závazné pro vytvoření studijního nebo učebního plánu. Cíle, obsahová zaměření a seznam literatury zpracuje a předkládá samostatně vysoká škola [1\)](#) nebo vyšší odborná škola [2\)](#) v rámci akreditačního řízení.

Název studijního předmětu:

ANATOMIE A FYZIOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický a obsahuje základní poznatky z anatomie a fyziologie člověka s důrazem na orofaciální systém. Seznamuje studenty se stavbou lidského těla a jeho jednotlivými funkcemi, které jsou řízeny imunitním, endokrinním a nervovým systémem.

Název studijního předmětu:

PATOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Zprostředkuje studentům obecné poznatky o patologických procesech probíhajících v jednotlivých tkáních, orgánech, orgánových systémech a organismu. Zahrnuje oblast patologické anatomie ve vztahu k orofaciálnímu systému, jeho anomáliím a onemocněním. Student/ka získá základní znalosti o chorobných stavech a naučí se chápat nemoc ve vztahu k lidskému organismu.

Název studijního předmětu:

CHEMIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Seznamuje studenty se základy chemie. Studenti získají znalosti o stomatologických materiálech a dalších látkách používaných v zubním lékařství, v dentální hygieně a ve výživovém poradenství. Poskytuje poznatky z obecné a anorganické, organické chemie a biochemie.

Název studijního předmětu:

MIKROBIOLOGIE A EPIDEMIOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický celek, který studentům poskytne základní strukturu poznatků z mikrobiologie a epidemiologie. Studenti se seznámí s nejdůležitějšími obecnými vlastnostmi mikroorganismů, získají informace o zásadách bezpečnosti práce na rizikových pracovištích, prevenci nálezů vzniklých v přímé souvislosti s pobytem ve zdravotnickém zařízení (nozokomiálních nálezů). Seznámí se s nejdůležitějšími laboratorními mikrobiologickými vyšetřovacími metodami, s léčbou a protiepidemickými opatřeními, orientačně i s platnými právními předpisy v této oblasti.

Název studijního předmětu:

ORÁLNÍ HISTOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek, který studentům poskytne znalosti normální stavby a normálního vývoje orgánů orofaciální oblasti zejména jako základu pro navazující výuku patologie. Cílem předmětu je seznámení studentů s účelem histologie, základními principy zpracování materiálu pro histologické vyšetření, histologickou nomenklaturou, mikroskopickou stavbou tkání a orgánů, jejich normálním vývojem, základními vývojovými vadami a přestavbovými mechanismy.

Název studijního předmětu:

FYZIOLOGIE VÝŽIVY

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek, který studentům poskytne poznatky k pochopení vztahu výživy a životních funkcí člověka. Poskytuje ucelené informace o výživě a jejím významu pro celkový zdravotní stav. Seznamuje studenty se zásadami dietních opatření a vlivu malnutrice na průběh orgánových onemocnění, specifikuje poruchy příjmu potravy.

Název studijního předmětu:

FARMAKOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Podává základní informace z farmakokinetiky a farmakodynamiky, vymezuje pojem léčivo, jeho formy a dávkování, způsoby podání, interakce. Seznamuje studenty s jednotlivými lékovými skupinami, jejich indikací a kontraindikací, hlavními, vedlejšími a toxickými účinky na lidský organizmus.

Název studijního předmětu:

PREVENTIVNÍ ZUBNÍ LÉKAŘSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Zabývá se etiologií, epidemiologií, prevencí a profylaxí nejčastějších orálních nemocí jako je zubní kaz, onemocnění parodontu, nádory v dutině ústní, ortodontické vady a traumata. Dále specifikuje primární, sekundární a terciární možnosti prevence v zubním lékařství, demonstrovuje možnosti i účinné prostředky prevence a popisuje preventivní opatření.

Povinné odborné předměty - kategorie A

Název studijního předmětu:

PRVNÍ POMOC

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Student/ka si osvojí základní znalosti první pomoci při různých zdravotních ohrožujících a poškozujících stavech. Součástí předmětu jsou i poznatky z medicíny katastrof, neodkladné péče a krizového managementu (aktivace složek Integrovaného záchranného systému).

Název studijního předmětu:

VŠEOBECNÉ ZUBNÍ LÉKAŘSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Cílem předmětu je definovat základní pojmy, shrnout poznatky ze všech oborů zubního lékařství a vysvětlit odbornou terminologii. Získané informace pak specifikovat na problematiku zachovné stomatologie, endodoncie, dětské stomatologie, čelistní ortopedie, parodontologie, čelistní a obličejové chirurgie a protetické stomatologie. Nabízí studentům komplexní orientaci základních i nových poznatků zubního lékařství, vysvětlení různých možností ošetření a demonstrace konkrétních pracovních postupů.

Název studijního předmětu:

PARODONTOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je svým významem jedním ze základních předmětů pro budoucí povolání dentální hygienistky. Je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Cílem předmětu je získání znalostí o stavbě parodontálních tkání a jejich fyziologických i patologických změnách.

Název studijního předmětu:

ORÁLNÍ HYGIENA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Cílem předmětu je získání teoretických znalostí a praktických dovedností v péči o dutinu ústní. Seznamuje studenty s historií profese dentální hygienistky, s jejími povinnostmi a náplní práce dle platné legislativy. Poskytuje informace o základních pilířích orální hygieny - metodách a prostředcích používaných při provádění profesionální i domácí orální hygieny, antikariézní výživě a fluoridaci. Studenti získají dovednosti ve vyšetření stavu dutiny ústní.

Název studijního předmětu:

DERMATOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Cílem je získání znalostí základních fyziologických a patologických projevů na kůži a především na sliznici dutiny ústní, které umožní bezpečné zvládnutí profese dentální hygienistky.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY VNITŘNÍHO LÉKAŘSTVÍ A PEDIATRIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Poskytuje znalosti o jednotlivých vnitřních chorobách, seznamuje studenty s vyšetřovacími a léčebnými metodami. Dále seznamuje studenty se základními onemocněními dětského věku ve vztahu k dentální hygieně.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY ZUBNÍ PROTETIKY

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko - praktický. Specifikuje protetické defekty, význam a rozdělení protetických náhrad, plánování protetického ošetření, vyšetření pacienta před protetickým ošetřením, rozdělení protetických materiálů a péči o protetické náhrady.

Název studijního předmětu:

ZOBRAZOVACÍ METODY A RADIČNÍ OCHRANA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Umožňuje studentům získat potřebné vědomosti o všech zobrazovacích metodách používaných ve stomatologii, jako je vznik rentgenového a sonografického obrazu, včetně vyšetření počítačové tomografie a magnetické resonance, vznik a působení rentgenového záření a ochrana před jeho účinky. Seznámí se se specifiky zhotovování RTG a RVG snímků a jejich hodnocení.

Název studijního předmětu:

PROVOZ ORDINACE DENTÁLNÍ HYGIENISTKY

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Cílem předmětu je seznámit studenty s problematikou provozu zdravotnického zařízení, rozvinout technické myšlení a dovednosti, organizační schopnosti.

Povinné základní předměty - kategorie A

Znalosti ze sociálních a dalších souvisejících oborů

Název studijního předmětu:

ETIKA VE ZDRAVOTNICTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Poskytuje informace o etice vztahující se k dentální hygieně, základním i speciálním oborům medicíny. Seznamuje s integrací etických principů a s Etickým kodexem a dotýká se i etických principů v jednání a chování zdravotnických profesionálů vůči pacientům a jejich rodině.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY PSYCHOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje studenty se základní psychologickou terminologií, s psychickými procesy a jejich charakteristikou, s psychologickými teoriemi osobnosti, s poznatky o citovém prožívání, kognitivních procesech a chování člověka. Podává základní informace o ontogenezi vývoje psychiky a vývoji psychosociálních potřeb jedince od narození až do smrti, které směřuje ke kvalitnějšímu pochopení chování nemocného dítěte, k pochopení jeho potřeb i problémů, které nemoc přináší jemu i jeho rodině. Řeší problematiku psychologie nemocných dětí všech věkových skupin.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY PEDAGOGIKY A EDUKACE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Je zaměřen na získání základních znalostí pedagogiky jako vědy, která zkoumá podstatu, strukturu a zákonitosti výchovy a vzdělávání jako záměrné, cílevědomé a soustavné činnosti formující osobnost člověka v nejrůznějších sférách života společnosti. Studenti se seznámí se základy didaktiky a edukace a jejího využití při výchovném působení dentální hygienistky na pacienty všech věkových skupin, jejich rodinu a komunitu, i účastníky kvalifikačního a celoživotního vzdělávání.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY EKONOMIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko - praktický. Cílem je poskytnout studentům ucelené informace o podnikání v ČR, základních podmínkách zahájení podnikání, jeho průběhu i ukončení, objasnit základní pojmy v oblasti ekonomie.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY MANAGEMENTU

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje studenty se základy moderního managementu v oblasti materiálních a personálních zdrojů, se základy řízení kvality poskytovaných zdravotních služeb a v zajištění bezpečí pacientů, bezpečnosti při práci v systémech zdravotní a sociální péče, poskytuje informace o zdravotnicko-ekonomické problematice.

Název studijního předmětu:

OCHRANA A PODPORA VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Vychází z cílů národního programu zdraví. Poskytuje stěžejní informace o hygieně a epidemiologii při ochraně a podpoře veřejného zdraví, o předcházení vzniku, šíření a omezení výskytu infekčních onemocnění, hospital acquired infections (HAI), o hromadně se vyskytujících onemocněních, nemocech podmíněných nevhodným životním prostředím a životním stylem, a jiných významných poruchách zdraví.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY ZDRAVOTNICKÉHO PRÁVA A LEGISLATIVY

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Poskytuje studentům základní informace o právním systému v České republice, základech práva občanského, pracovního, rodinného, trestního, apod. Dále seznamuje s platnými právními předpisy, které upravují poskytování zdravotních a sociálních služeb, právní odpovědnost při výkonu povolání, práva a povinnosti zdravotnických pracovníků, pacientů a orgánů státní správy. Využívá příkladů z praxe a judikátů.

Název studijního předmětu:

INFORMATIKA, STATISTIKA A METODOLOGIE VĚDECKÉHO VÝZKUMU

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako praktický a poskytuje úvod do používání různých softwarových souborů, klinických informačních systémů, zpracování textu, prezentace dat, statistické analýzy a vyhledávání odborných zdrojů v elektronických vědeckých databázích.

Název studijního předmětu:

KOMUNIKACE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Tvoří základ profesionálních znalostí a dovedností dentální hygienistky při navazování kontaktu a získávání důvěry pacienta. Naučí zásadám a dovednostem adekvátní komunikace nejen s dospělými, ale i dětmi, které mluví, ale i s těmi které nemluví, nebo jim to jejich zdravotní stav nedovoluje, nebo jsou cizími státními příslušníky. Naučí se lépe komunikovat i se spolupracovníky popř. s rodinnými příslušníky a dalšími osobami.

ODBORNÁ PRAXE

Anotace předmětu:

Odborná praxe je koncipována jako praktický předmět, probíhá podle plánu praktické výuky na vysoké škole¹) a na vyšší odborné škole²) formou blokované výuky (přičemž jeden blok trvá vždy nejméně 1 týden). Umožňuje studentům aplikovat v podmínkách poskytovatele zdravotních služeb teoretické vědomosti a praktické dovednosti, které získali studiem teoreticko-praktických disciplín v odborných učebnách školy. Poskytuje prostor pro zdokonalování zručnosti, dovedností a návyků, učí studenty samostatnosti, odpovědnosti a práci v týmu. Uskutečňuje se v souladu s platnou právní úpravou a podle plánu praxe v podmínkách poskytovatele zdravotních služeb. Výuka probíhá pod vedením zdravotnických pracovníků oprávněných k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu. Výkony prováděné v rámci odborné praxe jsou zaznamenány do Záznamníku výkonů a jiných odborných aktivit dentální hygienistky - LOGBOOK (dále jen „Záznamník výkonů“), který připravuje vysoká škola¹) a vyšší odborná škola²). Záznamník výkonů obsahuje souhrnné informace o přípravě a průběhu praktické výuky a sleduje jednotlivé intervence, kterých má student/ka dosáhnout v rámci studijního plánu.

Pracoviště poskytovatele zdravotních služeb pro výuku odborné praxe musí splňovat požadavky stanovené příslušnými právními předpisy, subjekt zajišťující výuku s poskytovatelem zdravotních služeb mají praktickou výuku smluvně zajištěnou.

Týdnům praktické výuky předchází odpovídající výuka teoretických předmětů.

OBLASTI ODBORNÉ PRAXE:

- 1. ročník:** Praxe je orientována na seznámení s vybavením ordinace dentální hygienistky; hygienickým režimem ordinace, hygienickými a bezpečnostními předpisy v praxi. Dále na osobní a pracovní hygienu, pracovní oblečení, udržování hygienického prostředí; zdravotnickou dokumentaci, zakládání a ukládání dat, význam využití výpočetní techniky; administrativu, účetnictví v ordinaci. Studenti se učí motivovat a provádět instruktáž orální hygieny v ordinaci, ve školách a dalších zařízeních. Seznamují se s využitím informačních pramenů ve zdravotnictví, s prací s moderní informační a komunikační technikou. V rámci vyšetření pacienta se zaměřují na správnou polohu pacienta, fixaci hlavy, nastavení osvětlení, vyšetření chrupu a měkkých tkání, stanovení úrovně hygieny dutiny ústní, indikaci použití indexů.

- 2. ročník:** Praxe je orientována na vyšetření pacienta. Student dbá na správnou polohu pacienta, fixaci hlavy, nastavení osvětlení, vyšetření chrupu a měkkých tkání, stanovení hygieny dutiny ústní, indikaci použití indexů kazivosti, hygienických a paradontologických. Provádí vyšetření paradontálních chobotů kalibrovanou sondou, vyšetření úrovně dentogingiválního spojení, vyšetření furkací. Seznamuje se s diagnostikou zdravého a nemocného paradontu, změnami na povrchu skloviny, kazivými a nekazivými lézemi, s kazem a změnami na paradontu na rtg snímku, s diagnostikou iatrogenních faktorů. Provádí motivaci a instruktáž pacienta o způsobech udržování zubní hygieny, metodách čištění zubů kartáčkem, interdentální nití, použití ostatních pomůcek. Používá ruční nástroje na odstraňování zubního kamene (scaler, univerzální kyrety, Graceyho kyrety, škrabky, dlátka, pilníčky); redukované sady nástrojů; odstraňuje zubní kámen, provádí úpravu povrchů výplní včetně výplní převislých a vysokých. Seznamuje se s ošetřením nástrojů; provádí desinfekci, očištění, sterilizaci, uchovávání nástrojů.
- 3. ročník:** Praxe je orientována na používání ručních nástrojů na odstraňování zubního kamene (scaler, univerzální kyrety, Graceyho kyrety, škrabky, dlátka, pilníčky). Redukované sady nástrojů. Studenti provádí ostření nástrojů, desinfekci, očištění, sterilizaci, uchovávání nástrojů. Odstraňují zubní kámen, upravují povrchy výplní včetně výplní převislých a vysokých. Provádí subgingivální ošetření (deep scaling, root planing). Seznamují se s prací stomatologa a instrumentářky, asistencí u chirurgických výkonů na paradontu. Sestavují léčebný plán, presentaci pacienta, prování vedení a plánují pravidelné udržovací návštěvy. Motivují pacienta pro udržování ústní hygieny, informují o správné výživě a metodách profylaxe zubního kazu. Sestavují individuální programy ústní hygieny.

Příloha č. 1

Převodní tabulka pro dentální hygienistky

Předměty vzdělávacího standardu oboru dentální hygienistka a požadavky vyhlášky č. 39/2005 Sb.

Požadavky vyhlášky č. 39/2005 Sb.	Obsah kvalifikačního standardu
§3, odst. 2	
Etika zdravotnického povolání v oboru	Etika ve zdravotnictví
Administrativní činnosti ve zdravotnictví (vedení dokumentace týkající se oboru včetně elektronické podoby této dokumentace)	Informatika, statistika a metodologie vědeckého výzkumu, Základy zdravotnického práva a legislativy
Organizace a řízení zdravotních služeb	Základy managementu, Základy zdravotnického práva a legislativy
Základy podpory a ochrany veřejného zdraví včetně prevence nozokomiálních nákaz	Ochrana a podpora veřejného zdraví Mikrobiologie a epidemiologie
První pomoc a zajišťování zdravotní péče v mimořádných krizových situacích	První pomoc
Právní souvislosti poskytování zdravotní péče v oboru	Základy zdravotnického práva a legislativy
Základy řízení kvality poskytovaných zdravotních služeb a zajištění bezpečí pacientů	Základy managementu
Komunikace s pacientem a osobami jemu blízkými	Komunikace

§16, odst. 2	
Nejméně 3 roky studia	PS + KS-3 roky obě formy studia
Nejméně 1500 hodin praktického vyučování	PS + KS- 1500 hodin
§16, odst. 3, písm. a) bod 1.	
Anatomie	Anatomie a fyziologie
Fyziologie	Anatomie a fyziologie
Patologie	Patologie
Chemie	Chemie
Mikrobiologie a epidemiologie	Mikrobiologie a epidemiologie
Orální histologie	Orální histologie
Fyziologie výživy	Fyziologie výživy
Farmakologie	Farmakologie
Zdravotnické prostředky/Preventivní zubní lékařství	Preventivní zubní lékařství
§16, odst. 3, písm. a) bod 2.	
Základy stomatologie	Všeobecné zubní lékařství
Parodontologie	Parodontologie
Orální hygiena	Orální hygiena
Dermatologie	Dermatologie
Základy vnitřního lékařství a pediatrie	Základy vnitřního lékařství a pediatrie
Základy zubní protetiky	Základy zubní protetiky
Zobrazovací metody a radiační ochrana	Zobrazovací metody a radiační ochrana
Instrumentování ve stomatologii	Provoz ordinace dentální hygienistky
§16, odst. 3, písm. a) bod 3.	
Základy psychologie	Základy psychologie
Základy pedagogiky a edukace	Základy pedagogiky a edukace
Základy ekonomie	Základy ekonomie
Informatika, statistika a metodologie vědeckého výzkumu	Informatika, statistika a metodologie vědeckého výzkumu
§16, odst. 3, písm. b)	
praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v provádění výkonů spojených s odbornou ústní hygienou, v edukaci pacientů k moderním postupům ústní hygieny, v provádění zdravotní výchovy, v provádění výkonů zaměřených na ošetření iniciálních změn tvrdých zubních tkání a parodontu, na odstraňování faktorů lokálního dráždění v dutině ústní; praktické vyučování probíhá ve školních laboratořích, ve zdravotnických zařízeních, poskytovatele ambulantní nebo lůžkové péče v oboru zubní lékařství a poskytovatele ambulantní péče v oblasti dentální hygieny.	Stomatologické ordinace a ordinace dentální hygieny

MINIMÁLNÍ RÁMEC

Záznam výkonů a jiných odborných aktivit dentální hygienistky

Záznamník výkonů a jiných odborných aktivit dentální hygienistky je dokladem studenta/tky dentální hygieny o absolvovaných výkonech během praktické výuky, které budou součástí kompetencí dentálních hygienistek. Plní účel kontroly i zpětné vazby o absolvovaných výkonech a aktivitách studentovi/ce a školiteli.

Titulní strana: Název vzdělávací instituce/vysoké školy

Obsah:

1. Údaje o studentovi/studentce: jméno a příjmení (popř. titul), identifikační číslo studenta/tky, typ, forma, období studia (akademické roky)
2. Příprava studenta/tky na praktickou výuku
3. Osobní cíle studenta/tky
4. Kritéria hodnocení studenta/tky
5. Kompetence mentorek/školitelek
6. Kompetence studentů/studentek
7. Práva a povinnosti studentů/studentek
8. Přehled klinických pracovišť
9. Obecné cíle praktické výuky
10. Specifické cíle praktické výuky pro jednotlivá pracoviště
11. Seznam praktických výkonů I. ročník
12. Seznam praktických výkonů II. ročník
13. Seznam praktických výkonů III. ročník
14. Hodnocení studenta/tky
15. Další činnosti v rámci praktické výuky - exkurze, stáže

Záznamy vedené v Záznamníku výkonů a jiných odborných aktivit /Logbook/.

Student/ka si údaje o provedených intervencích vpisuje do Záznamníku výkonů /Logbooku/ sám/sama a pedagogický pracovník VOS, akademický pracovník VS nebo mentorka/školitelka, tuto skutečnost stvrzuje čitelným podpisem.

Rozsah Záznamníku výkonů a jiných odborných aktivit /Logbook/.

Dle potřeb vyšší odborné nebo vysoké školy může být rozsah rozšířen při zachování jeho minimálního rámce.

- 1) Zákon [č. 111/1998 Sb.](#), o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.
- 2) Zákon [č. 561/2004 Sb.](#), o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- 3) Vyhláška [č. 39/2005 Sb.](#), kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání, ve znění pozdějších předpisů.
- 4) [§44](#), odst. 4 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.
[§25](#), odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- 5) [§17](#) zákona č. 96/2004 Sb., zákon o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů.
- 6) [§17](#) zákona č. 96/2004 Sb., zákon o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů a [§16](#) vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.
- 7) Nařízení vlády [č. 211/2010 Sb.](#), o soustavě odborů vzdělání a o podmínkách zdravotní způsobilosti uchazečů ke vzdělávání, a Vyhláška [č. 271/2012 Sb.](#), vyhláška o stanovení seznamu nemocí, stavů nebo vad, které vylučují nebo omezují zdravotní způsobilost k výkonu povolání lékaře, zubního lékaře, farmaceuta, nelékařského zdravotnického pracovníka a jiného odborného pracovníka, obsahu lékařských prohlídek a náležitostech lékařského posudku.
- 8) [§55](#) zákona č. 111/1998 Sb., zákon o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů, a [§101](#), [§102](#) a [§103](#) zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon ve znění pozdějších předpisů.